



Handling 2025 nr 201

Reviderad styrning av stadens internationella arbete samt Göteborgs Stads policy för internationellt arbete

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Stadsledningskontorets förslag till beslut av kommunstyrelsen för egen del har bifallits.

Kommunstyrelsen tillstyrker stadsledningskontorets förslag i tjänsteutlåtande den 17 juni 2025 med tillägg enligt yrkande från S, V och MP den 1 oktober 2025 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Göteborgs Stads policy för internationellt arbete, i enlighet med bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, antas.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med Gothenburg European Office ta fram en plan för stadens omvärlds- och intressebevakning. Planen ska gälla för fyra år i taget.
3. Definition av Göteborgs Stads EU-arbete, fastställd av kommunfullmäktige 2016-09-08 § 11, upphör att gälla.
4. Inriktningen för Gothenburg European Office, fastställd av kommunfullmäktige 2021-02-25 § 20, upphör att gälla.
5. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en stadengemensam struktur som säkerställer ökad samordning, rådgivning och frekvens i det löpande arbetet med ansökningar av extern finansiering. Förslaget ska tydliggöra mandat, ansvar och prioriteringar samt syfta till att stärka stadens struktur och kapacitet att förbereda, ansöka samt implementera användningen av extern finansiering.
6. Gothenburg European Office resurser och samlade kompetens används i första hand för att stärka stadens interna kapacitet, med särskilt fokus på ansökningsprocesser. Inriktningen ska följa aktuella finansieringsmöjligheter, utöver tidigare beslutade prioriteringar.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Ordföranden Jonas Attenius (S) yrkade bifall till stadsledningskontorets förslag och tilläggsyrkande från S, V och MP den 1 oktober 2025 och avslag på yrkande från SD den 19 augusti 2025.

Jörgen Fogelklou (SD) yrkade bifall till yrkande från SD den 19 augusti 2025.

Kommunstyrelsen beslutade först utan omröstning att bifalla Jonas Attenius yrkande.

Kommunstyrelsen beslutade därefter att bifalla tilläggsyrkandet från S, V och MP.

Jörgen Fogelklou (SD) reserverade sig mot beslutet.

Emmyly Bönfors (C) antecknade som yttrande en skrivelse från den 1 oktober 2025.

Göteborg den 8 oktober 2025
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Lina Isaksson

Tilläggsyrkande
2025-10-01

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet
Särskilt yttrande Centerpartiet

Nr 30

Tilläggsyrkande angående reviderad styrning av stadens internationella arbete samt Göteborgs Stads policy för internationellt arbete

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en stadengemensam struktur som säkerställer ökad samordning, rådgivning och frekvens i det löpande arbetet med ansökningar av extern finansiering. Förslaget ska tydliggöra mandat, ansvar och prioriteringar samt syfta till att stärka stadens struktur och kapacitet att förbereda, ansöka samt implementera användningen av extern finansiering.
2. *Gothenburg European Office* resurser och samlade kompetens används i första hand för att stärka stadens interna kapacitet, med särskilt fokus på ansökningsprocesser. Inriktningen ska följa aktuella finansieringsmöjligheter, utöver tidigare beslutade prioriteringar.
3. I övrigt bifalla stadsledningskontorets förslag till beslut.

Yrkandet

Göteborgs Stad har under det senaste decenniet mottagit betydande EU-medel, men utvecklingen över en tioårsperiod visar på en väsentlig nedgång – från cirka 70 mnkr i beviljade medel år 2014 till 29 mnkr år 2024. Samtidigt är behovet av extern finansiering större än någonsin, då stadens ekonomi är pressad. EU-medel kan både avlasta budgetens andra finansieringsinstrument och bidra till utveckling och innovation inom prioriterade områden. Av dessa skäl behöver staden stärka den samlade interna kompetensen i syfte att öka framdriften i arbetet med ansökningar av externa medel.

Idag finns god kunskap inom förvaltningar och bolag, men den är ojämnt fördelad och samordningen framstår som bristfällig. Många kommunala aktörer är inblandade samtidigt och ansökningarna kräver ofta komplicerade samarbetsstrukturer över förvaltningsgränserna – för varje enskild ansökan. Det riskerar att skapa passivitet och begränsa handlingsutrymmet för staden som helhet.

Staden behöver en tydligare struktur och starkare ledning som ger stöd genom hela processen – från förberedelse och ansökan till mottagande och genomförande. Vår ambition är att bygga upp kompetens internt i stället för att förlita oss på externa konsulter. Det är mer ekonomiskt hållbart att utveckla kunskap inom staden och sprida den mellan förvaltningar och bolag, då det bidrar till att det skapas långsiktiga vinster för hela organisationen.

En samlad bild av stadens EU-projekt och ansökningar är avgörande för att kunna analysera, samordna och utveckla arbetet vidare. Stadsledningskontoret bör därför, i samarbete med *Gothenburg European Office*, ansvara för att ta fram och tillgängliggöra denna överblick. Det skapar bättre förutsättningar för fler kvalificerade ansökningar, ett potentiellt större inflöde av resurser och ökad möjlighet att påverka framtida satsningar.

GEO bör utvecklas till att vara stadens främsta resurs i arbetet med EU-finansiering och deras kompetens bör användas för att bygga intern kapacitet samtidigt som deras inriktning bör spegla aktuella finansieringsmöjligheter, exempelvis inom civil beredskap, digitalisering och hållbar samhällsutveckling, snarare än enbart tidigare beslutade prioriteringar. På så sätt kan Göteborgs Stads internationella arbete på ett tydligare vis bidra till stadens politiskt beslutade mål och vara till nytta för Göteborgs Stad, något som också policyn i sin helhet ställer krav på.

Yrkande
2025-08-19



KS 2025-08-27, Ä: 6, Ä.nr: SLK-2025-00027

Reviderad styrning av stadens internationella arbete samt Göteborgs Stads policy för internationellt arbete.

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att avveckla Gothenburg European Office (GEO) så snart som möjligt.
2. Definition av Göteborgs Stads EU-arbete, fastställd av kommunfullmäktige 2016-09-08 § 11, upphör att gälla.
3. Inriktningen för Gothenburg European Office, fastställd av kommunfullmäktige 2021-02-25 § 20, upphör att gälla.

I kommunstyrelsen:

1. Påverkansagenda för Göteborgs Stad, fastställd av kommunstyrelsen 2020-09-02 § 693, upphör att gälla.
2. Positionspapper för partnerstäderna Xi'an, Tallinn, Krakow, Rostock, Kiel och Newcastle, fastställt av kommunstyrelsen 2016-09-07 § 500, upphör att gälla.
3. Positionspapper för Göteborg Stads vänorter Århus, Bergen och Åbo, fastställt av kommunstyrelsen 2016-09-21 § 534, upphör att gälla.
4. Kommunstyrelsens uppdrag, 2017-03-15 § 186, till stadsdirektören att tillsätta ett Advisory Board till Gothenburg European Office, avslutas omgående (med anledning av nedläggningen av Gothenburg European Office).
5. Kommunstyrelsens uppdrag, 2017-03-15 § 186, till stadsledningskontoret, Göteborgs Stadshus AB och Gothenburg European Office att ta fram en årlig stadenövergripande handlingsplan för omvärlds- och intressebevakning, avslutas omgående (med anledning av nedläggningen av Gothenburg European Office).

Yrkandet

Sverige har 21 EU-parlamentariker som representerar samtliga 8 riksdagspartier och vilka även har representation i Göteborgs kommunfullmäktige. Det torde vara en fullständigt naturlig del i parlamentarikernas dagliga arbete att som Sveriges representanter bevaka Sveriges intresse inom EU och som del i det frågor som är av intresse för Sveriges näst största stad.

Sverigedemokraterna har tidigare vid upprepade tillfällen yrkat på att Göteborgs skattebetalare inte ska betala miljontals kronor för att bekosta kommunala

tjänstemän vid sidan av redan befintliga svenska EU-parlamentariker och EU-tjänstemän.

Det ingår inte i svenska kommuners kärnverksamheter att driva ett kommunalt kontor för omvärldsbevakning och påverkanskampanjer i Bryssel. Den obefintliga eller begränsade nyttan med verksamheten som vi ser gör att kostnaden för Göteborgs Stad för att driva verksamheten inte är försvarbar. Vi prioriterar hellre dessa resurser till välfärden i Göteborg.

Sverigedemokraterna yrkar därför på att GEO läggs ned snarast möjligt.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-06-17

Ärendenummer SLK-2025-00027

Handläggare

Lisa Berlin, Lars Ekberg

Telefon: 031-368 05 09

E-post: lisa.berlin@stadshuset.goteborg.se

Reviderad styrning av stadens internationella arbete samt Göteborgs Stads policy för internationellt arbete

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Göteborgs Stads policy för internationellt arbete, i enlighet med bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, antas.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med Gothenburg European Office ta fram en plan för stadens omvärlds- och intressebevakning. Planen ska gälla för fyra år i taget.
3. Definition av Göteborgs Stads EU-arbete, fastställd av kommunfullmäktige 2016-09-08 § 11, upphör att gälla.
4. Inriktningen för Gothenburg European Office, fastställd av kommunfullmäktige 2021-02-25 § 20, upphör att gälla.

I kommunstyrelsen:

1. Påverkansagenda för Göteborgs Stad, fastställd av kommunstyrelsen 2020-09-02 § 693, upphör att gälla.
2. Positionspapper för partnerstäderna Xi'an, Tallinn, Krakow, Rostock, Kiel och Newcastle, fastställt av kommunstyrelsen 2016-09-07 § 500, upphör att gälla.
3. Positionspapper för Göteborg Stads vänorter Århus, Bergen och Åbo, fastställt av kommunstyrelsen 2016-09-21 § 534, upphör att gälla.
4. Kommunstyrelsens uppdrag, 2017-03-15 § 186, till stadsdirektören att tillsätta ett Advisory Board till Gothenburg European Office, förklaras avslutat.
5. Kommunstyrelsens uppdrag, 2017-03-15 § 186, till stadsledningskontoret, Göteborgs Stadshus AB och Gothenburg European Office att ta fram en årlig stadenövergripande handlingsplan för omvärlds- och intressebevakning, förklaras avslutat.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige fattar beslut om ett övergripande styrdokument i form av en policy för Göteborgs Stads internationella arbete. Förslaget till policy omfattar de delar av stadens internationella arbete som stadsledningskontoret bedömer behöver regleras genom stadenövergripande styrning och som inte omfattas av någon annan styrning.

Stadsledningskontoret föreslår vidare att kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med Gothenburg European Office (GEO) ta fram en långsiktig plan för stadens omvärlds-

och intressebevakning som ersätter den ettåriga handlingsplanen som finns idag. Utifrån planen kan sedan stadsledningskontoret och GEO, men också övriga förvaltningar och bolag vid behov, göra prioriteringar för sitt arbete i årliga verksamhetsplaner.

Stadsledningskontoret föreslår också att ett antal beslut och styrande dokument som tidigare fattats av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen kan avslutas respektive upphöra att gälla. Det handlar om beslut och dokument som antingen är inaktuella eller inte funktionella. De delar av dessa beslut och styrande dokument som stadsledningskontoret bedömer behöver en fortsatt reglering tas omhand i förslaget till policy för internationellt arbete samt den långsiktiga planen för omvärlds- och intressebevakning.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förslaget till policy ställer krav på att Göteborgs Stads internationella arbete på ett tydligt sätt ska bidra till stadens politiskt beslutade mål och vara till nytta för Göteborgs Stad. En övergripande policy med tydliga ramar för arbetet ger, enligt stadsledningskontoret, ökade förutsättningar att bedriva ett ändamålsenligt internationellt arbete i linje med kommunfullmäktiges beslut och mål samt stadens politiskt beslutade program och långsiktiga planer.

Stadsledningskontorets uppföljning av Göteborgs Stads EU-projektfinansiering visar att mängden EU-medel som staden tagit emot under en dryg tioårsperiod varierar mellan åren, men att trenden är något minskande, från ungefär 70 mnkr år 2014 till 29 mnkr år 2024. Att beloppen varierar mellan åren beror delvis på utlysnings- och utbetalningsår för projekten men även stadens förmåga att mobilisera och delfinansiera. Det finns också andra former för EU-finansiering som kan komma staden till del, utöver sådan som avser finansiering till projekt, till exempel via nationella myndigheter för finansiering av infrastruktur. I förslaget till policy för Göteborgs Stads internationella arbete finns krav på att stadens verksamheter ska tillvarata möjligheterna till extern finansiering från EU. För att staden ska kunna ta del av mer EU-medel och medverka i EU-projekt behöver det också finnas finansiell kapacitet i verksamheterna. Behovet av stöd och rådgivning i frågor om EU-finansiering är identifierat i stadsledningskontorets fortsatta utvecklingsarbete.

I kommunfullmäktiges budgetförutsättningar 2026-2028 (SLK-2025-00307) beskrivs bland annat vilka fonder och program där det finns medel kvar att söka under innevarande budgetperiod 2021-2027. I ärendet finns också en analys av vad den kommande långtidsbudgeten för 2028-2034 antas innehålla. Flera av de nuvarande EU-fonderna förväntas slås ihop till ett nationellt system i den kommande budgeten. Varje medlemsstat kommer att ta fram en strategisk nationell plan för tilldelningen och för Göteborgs Stad är det viktigt att det öronmärks medel till städer i dessa planer. Inom ramen för det arbetet kan staden behöva föra en dialog med nationell nivå om vilka reformbehov som Göteborg Stad ser. Genom en proaktiv intresse- och omvärldsbevakning kan staden skapa handlingsberedskap inför kommande förändringar i regler och lagstiftning men också utrymme för väl förberedda ansökningar om extern medfinansiering.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Beslut som fattas på andra politiska nivåer, såväl inom EU som regionalt och nationellt, har inverkan på förutsättningarna för hållbar utveckling, effektiv kommunal verksamhet

och välfärd i staden. Göteborgs Stads EU-arbete och internationella arbete ska långsiktigt bidra till en hållbar utveckling i linje med kommunfullmäktiges beslutade mål, program och planer och de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Göteborgs Stads verksamheter utvecklas och stärks genom utbyte med andra kommuner och städer, regioner, länder och andra relevanta externa aktörer.

Inriktningen för EU:s finansiering under programperioden 2021-2027 är bland annat den gröna och digitala omställningen och flera prioriteringar är kopplade till klimatåtgärder. En del av den nuvarande budgeten är sammanhållningspolitiken, som syftar till att minska ekonomiska och sociala klyftor mellan regioner. Den EU-finansiering som kommit staden till del har hittills främst syftat till att utveckla den ekologiska och den sociala dimensionen gällande hållbarhet.

Stadsledningskontoret anger i stadens samrådssvar rörande EU:s nästa långtidsbudget (SLK-2025-00244) att det även fortsättningsvis bör riktas medel för att utjämna sociala skillnader inom unionen, men att även storstäder behöver riktat stöd för sociala utmaningar. Vidare lyfts vikten av fortsatta satsningar på bland annat kompetensförsörjning, utbildning, demokrati och mänskliga rättigheter.

Bilaga

Förslag till Göteborgs Stads policy för internationellt arbete

Ärendet

Stadsledningskontoret lämnar förslag på övergripande styrning av Göteborgs Stads internationella arbete.

Beskrivning av ärendet

Under de senaste tio åren har ett antal beslut fattats i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige kopplat till styrning av EU-arbetet och annat internationellt arbete. Stadsledningskontoret har konstaterat att flera av dessa beslut inte längre är funktionella och i delar obsoleta. I samband med den årliga översynen av styrande dokument 2023 upphävde kommunfullmäktige 2024-02-01 § 23 Policy och riktlinjer för internationellt samarbete i Göteborgs Stad eftersom den bedömdes vara inaktuell. Samtidigt konstaterade stadsledningskontoret att det fanns några delar av innehållet som skulle kunna behöva fångas upp i annan eller ny styrning.

I ärendet om 2024 års handlingsplan för omvärlds- och intressebevakning (SLK-2024-00184) pekade stadsledningskontoret på behovet av att även se över processen för framtagande av planen samt att vidareutveckla styrning, ledning, genomförande och uppföljning av stadens europeiska omvärlds- och intressebevakning. Sammantaget har detta inneburit ett behov av en översyn av styrningen på området vilket stadsledningskontoret tidigare har informerat kommunstyrelsen om i bland annat årsrapport för 2024 och delårsrapport per mars 2025.

Stadsledningskontoret har genomfört en översyn av stadens EU-arbete. Annat internationellt arbete ingår till stora delar i samma styrmiljö som EU-arbetet vilket gjort att stadsledningskontoret har sett ett behov av att behandla dessa frågor integrerat. Stadsledningskontoret har under arbetets gång haft en löpande dialog med Gothenburg European Office (GEO).

Översynen har omfattat en genomgång av beslut och uppdrag som format nuvarande styrning, organisering och arbetssätt på en kommunövergripande nivå. Intervjuer har genomförts med företrädare från flera av stadens förvaltningar och bolag. Urvalet av verksamheter har skett med utgångspunkt från kännedom om tidigare och nuvarande engagemang i EU-relaterade frågor och andra internationella samarbeten. De berörda förvaltningarna och bolagen är funktionsstödsförvaltningen, förskoleförvaltningen, förvaltningen för kretslopp och vatten, grundskoleförvaltningen, miljöförvaltningen, de fyra regionala socialförvaltningarna, stadsbyggnadsförvaltningen, stadsmiljöförvaltningen, utbildningsförvaltningen, äldre- samt vård och omsorgsförvaltningen, Business Region Göteborg AB, Förvaltnings AB Framtiden, Göteborg Energi AB, Göteborgs Hamn AB och Göteborg & Co AB. Uppföljande möten har hållits angående resultatet av översynen med några av dessa förvaltningar och bolag.

För att få kunskap om hur andra organisationer arbetar har intervjuer gjorts med representanter från Göteborgsregionens kommunalförbund (GR), Västra Götalandsregionen (VGR), Stockholm stad och Malmö stad.

Angränsande utvecklingsarbete

Kommunstyrelsen har i sin genomförandeplan för budget 2025 angett att kommunstyrelsen ska stötta nämnder och bolagsstyrelser i EU-relaterade frågor, med fokus på EU-finansiering till projekt och verksamhet.

Det pågår ett utvecklingsarbete på stadsledningskontoret, i samverkan med GEO, med syftet att organisera stadsledningskontorets samverkansprocesser rörande EU-relaterade frågor för att säkerställa en effektiv hantering av inkomna förfrågningar, ärenden med mera. En tydligare struktur ska ge förutsättningar för stadsledningskontoret att stötta staden i frågor om EU-finansiering.

Styrning av stadens internationella arbete och EU-arbete

Ansvar i kommunfullmäktiges arbetsordning samt reglementen och ägardirektiv

Kommunfullmäktiges arbetsordning beskriver presidiets roll vid statsbesök, höga officiella och vissa protokollära besök samt officiella mottagningar. Presidiet representerar staden vid mottagningar på ambassader och konsulat.

Genom sitt reglemente har kommunstyrelsen det övergripande ansvaret för stadens internationella samarbete. I ägardirektivet för Göteborgs Stadshus AB (Stadshus) regleras att bolagets ansvarar för filialen Gothenburg European Office (GEO). GEO:s huvudsakliga uppgift, enligt ägardirektivet, är att i bred samverkan inom Göteborgs Stad, samt med andra aktörer, bedriva omvärlds- och intressebevakning i Bryssel gentemot Europeiska unionens institutioner och övriga institutioner, organ, nätverk och organisationer verksamma i Europa.

Därutöver har kommunfullmäktige reglerat styrning vad gäller visst internationellt arbete i ytterligare några ägardirektiv och ett reglemente. Det gäller Göteborgs Hamn AB, Business Region Göteborg AB, Göteborg & Co AB, Liseberg AB, Got Event AB samt kulturnämnden

Andra styrande dokument och särskilda beslut

Utöver vad som anges i reglementen, ägardirektiv och kommunfullmäktiges arbetsordning har både kommunfullmäktige och kommunstyrelsen genom åren antagit reglerande och planerande styrande dokument som har angett inriktning för och reglerat stadens EU-arbete och annat internationellt arbete. Ett antal särskilda beslut har också fattats av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen som rör området. De styrande dokument och beslut som är relevanta i sammanhanget är:

- Policy och riktlinjer för internationellt samarbete (upphävd av kommunfullmäktige 2024-02-01 § 23)
- Göteborgs Stads handlingsplan för europeisk omvärlds- och intressebevakning 2024 (kommunstyrelsen 2024-05-15 § 452)
- Inriktning för Gothenburg European Office (kommunfullmäktige 2021-02-25 § 20)
- Påverkansagenda Göteborgs Stad (kommunstyrelsen 2020-09-02 § 693)
- Beslut att tillsätta en Advisory Board kopplat till GEO (kommunstyrelsen 2017-03-15 § 186)
- Definition av stadens EU-arbete (kommunfullmäktige 2016-09-08 § 11)

Utöver ovanstående finns andra styrande dokument som utgör såväl styrning som vägledning för stadens verksamheter i olika frågor som rör EU eller andra internationella samarbeten. Till exempel kan nämnas Göteborgs Stads riktlinje för remittering som anger vad som gäller när staden ska svara på remisser och öppna EU-samråd samt olika dokument som anger inriktningar och arbetssätt för stadens medlemskap i internationella organisationer och nätverk.

Därutöver finns Göteborgs Stads och miljö- och klimatprogram 2021-2030 och Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2023-2035 som innehåller skrivningar om Göteborg som internationell föregångare och förebild.

Figuren nedan visar en översikt av styrmiljön för stadens internationella arbete. Bilden omfattar endast styrande dokument och inte andra särskilda beslut som styr området och som redovisats ovan.

Översikt av styrmiljön				Styrande dokument för: Göteborgs stads internationella arbete			
Regionala styrande dokument	Planerande styrande dokument		Reglerande styrande dokument		Styrande dokument inom andra områden med påverkan		
	Stadsövergripande styrande dokument						
	Vision	Policy					
	Vision och strategi för centrala Älvstaden	Göteborgs Stads policy för internationellt arbete					
	Program	Riktlinje					
- Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021 – 2030 - Överenskommen EU-samarbete inom Göteborgs-regionen 2021 – 2027	- Inriktning för Gothenburg European Office (KF) - Göteborgs Stads inriktning för Eurocities (KS)	- Positionspapper för ICLEI - Local Governments for Sustainability (KS) - Positionspapper och arbetsplan för Äldersvänliga Göteborg (KS)					
Övrig styrning	Plan	Regel	Anvisning	Rutin, instruktion			
	- Göteborgs Stads handlingsplan för europeisk omvärlds- och intressebevakning 2024 - Påverkansagenda Göteborgs Stad						
	Styrande dokument på nämndestyrelsenivå						
	- Göteborgs Stads anvisning för medlemskap i European Coalition of Cities against Racism (ECCAR) (KS). - Anvisning för Göteborgs Stads medlemskap i Nordic Safe Cities (KS)						
	- Göteborgs Stads riktlinje för remisshantering - Göteborgs Stads riktlinje för representation, gåvor, mutor, jäv och bisyssla - Göteborgs Stads riktlinje för resor och möten i tjänsten - Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 - Göteborgs Stads näringslivs-strategiska program 2023 – 2035 - Göteborgs Stads program för destinations-utveckling 2023 – 2030						

Figur 1 Bilden visar styrmiljön för området. Den i ärendet föreslagna policyn är markerad i blå färg och de styrande dokument som föreslås avslutas är markerade i röd färg. Om kommunfullmäktige beslutar att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en plan för stadens omvärlds- och intressebevakning tillkommer den till styrmiljöbilden.

lakttagelser och slutsatser från översynen

I följande avsnitt redogör stadsledningskontoret för resultatet av analysen av de styrande dokument och andra beslut som är relevanta för den stadenövergripande styrningen på området. Därefter följer en redovisning av resultatet av genomförda intervjuer.

Analys av styrande dokument och särskilda beslut

Policy och riktlinjer för internationellt samarbete

Policyn upphörde att gälla i och med kommunfullmäktiges beslut 2024-02-01 § 23. Stadsledningskontoret ser att det finns delar i detta dokument som skulle behöva regleras och som inte har en plats i befintlig styrning. Ett exempel på det är vem som fattar beslut om och vad som i övrigt gäller angående medlemskap i internationella organisationer och nätverk och samarbeten med andra städer.

Göteborgs Stads handlingsplan för europeisk omvärlds- och intressebevakning 2024

Planen beslutades av kommunstyrelsen 2024-05-15 § 452. Stadsledningskontoret konstaterade i tjänsteutlåtandet att styrning, ledning, genomförande och uppföljning av stadens europeiska omvärlds- och intressebevakning behövde vidareutvecklats. Därför har ingen ny handlingsplan för 2025 tagits fram utan arbetet med omvärlds- och intressebevakning utgår från handlingsplanen för 2024, till dess att nytt beslut fattas. Detta har stadsledningskontoret tidigare informerat om i årsrapport 2024.

Bakgrunden till planen är kommunstyrelsens beslut 2017-03-15 § 186 att stadsledningskontoret, Stadshus och GEO, i samråd med dess Advisory Board, ska ta fram en årlig stadenövergripande handlingsplan för omvärlds- och intressebevakning. Handlingsplanen beskriver idag vad GEO ska uppnå inom stadens europeiska omvärlds- och intressebevakning under året och inom de av kommunfullmäktige angivna fokusområdena hållbar samhälls- och stadsutveckling samt digital omställning och innovation. Syftet med handlingsplanen är att stödja beslutsprocesser och att möjliggöra policypåverkan för att därigenom bidra till att stadens övergripande budgetmål och långsiktiga planerande beslut förverkligas. GEO rapporterar uppföljning av planen till Stadshus styrelse genom halvårsrapport och helårsrapport. Rapporterna skickas till kommunstyrelsen för information

Stadsledningskontorets ser att arbetet med europeisk omvärlds- och intressebevakning behöver bli mer långsiktigt än vad formatet med en ettårig handlingsplan medger. Det finns också en upplevelse av att handlingsplanen är för detaljerad och skulle vinna på ett bredare anslag. En plan med en längre löptid än ett år som omfattar hela stadens omvärlds- och intressebevakning, och inte som idag endast GEO:s arbete på årsbasis, vore mer ändamålsenligt och skulle skapa bättre förutsättningar att arbeta strategiskt och långsiktigt med de frågor som är av intresse för Göteborgs Stad. För såväl stadsledningskontorets och GEO:s arbete som för övriga förvaltningar och bolag kan, vid behov, årliga verksamhetsplaner tas fram utifrån den övergripande planen.

Inriktning för Gothenburg European Office

I beslutet av kommunfullmäktige 2021-02-25 § 20 anges att inriktningen främst ska vara hållbar stads- och samhällsutveckling samt innovation och digitalisering. Dessa områden valdes utifrån styrande dokument i staden samt påverkansagendan och bedömdes vara relevanta för arbetet gentemot EU:s institutioner. Vidare omfattade områdena många av stadens verksamheter och låg i linje med EU:s politiska prioriteringar för mandatperioden som påverkade både lagstiftning och finansiering. Områdena är övergripande men stadsledningskontoret ser att de kan behöva anpassas till det som vid olika tidpunkter är mest relevant. I det fall kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en långsiktig plan för stadens omvärlds- och intressebevakning kan den övergripande inriktningen för GEO:s arbete fortsättningsvis fastställas där.

Påverkansagenda Göteborgs Stad

Dokumentet beslutades av kommunstyrelsen 2020-09-02 § 693. Utgångspunkten för påverkansagendan är program och planer som kommunfullmäktige beslutat om och som har fokus på utveckling av Göteborgssamhället samt förutsättningarna för stadens utveckling. Syftet med påverkansagendan är att vara en vägledning för alla som representerar Göteborgs Stad och bidra till att staden prioriterar, kraftsamlar och arbetar strategiskt i samarbetet med andra aktörer på regional, nationell och internationell nivå. Ett utpekat påverkansområde är EU. Påverkansagendan har ingen beslutad tidsgräns utan ska enligt beslutet uppdateras vid behov. Någon uppdatering har inte gjorts och stadsledningskontoret konstaterar att påverkansagendan är inaktuell och inte längre är relevant. En långsiktig plan för omvärlds- och intressebevakning skulle istället kunna utgöra styrning för vad och hur staden ska prioritera.

Definition av stadens EU-arbete

Enligt kommunfullmäktiges beslut 2016-09-08 § 11 var syftet med en definition av EU-arbetet att skapa en bas för arbetet. Definitionen består av fyra delar:

- En löpande integration av relevanta EU-aspekter i beslutsfattande och verksamheter i hela staden.
- Ett operativt påverkansarbete inom EU:s policyprocess på europeisk och nationell nivå (grönböcker, vitböcker, förordningar, direktiv, relaterad svensk lagstiftning etc) i frågor som är av betydelse för staden.
- En strategisk hantering av EU-relaterade frågor, genom omvärldsbevakning och generella påverkansinsatser, för att på längre sikt tillvarata stadens intressen
- Ett systematiskt arbete, koordinerat inom hela staden och med alla relevanta. externa aktörer, för att optimera användningen av EU-finansiering i stadens verksamheter och utvecklingsprocesser.

Omvärldsförutsättningar tillsammans med senare beslutade prioriteringar i stadens program och planer har medfört att det inte längre är relevant med en definition av det här slaget. Exempelvis finns nu integrationen av relevanta EU-aspekter i beslutsfattande och verksamhet till stor del i organisationen. Den beslutsstruktur för EU som beskrivs i beslutet är också förändrad idag vilket gjort att arbetet med EU-frågor ändrat karaktär och omfattning. De generella skrivningarna om omvärlds- och intressebevakning och EU-finansiering behöver dock vara en del i kommande styrning som föreslås i ärendet.

Beslut att tillsätta en Advisory Board kopplat till GEO

Beslutet i kommunstyrelsen 2017-03-15 § 186 innebar att en Advisory Board skulle tillsättas, kopplat till GEO med representanter från stadens förvaltningar och bolag, med syftet att säkerställa att omvärlds- och intressebevakningen sker utifrån stadens samlade behov. Advisory Board har sedan pandemin varit vilande. Av översynen framgår att orsaken till det är att syftet med funktionen, att säkerställa en omvärlds- och intressebevakning utifrån stadens samlade behov med en prioritering av GEO:s arbete gentemot EU, inte uppnåddes. Översynen visar också att det inte finns någon efterfrågan från inblandade parter på att aktivera Advisory Board igen. Istället kan befintliga forum och arbetsgrupper användas i arbetet med att prioritera stadens omvärlds- och intressebevakning.

Slutsatser från intervjuer

I intervjuer med representanter från stadens förvaltningar och bolag lyfts ett behov av att tydliggöra den övergripande styrningen av stadens EU-arbete. Det efterfrågas någon form av beslut som anger ett övergripande syfte och inriktning för såväl EU-arbetet som stadens internationella samarbeten överlag. Det förekommer att verksamheterna, i brist på annan styrning, utgår från tidigare styrande dokument så som den upphävda policy och riktlinjer för internationellt samarbete, som stöd för att exempelvis ta ställning till förfrågningar från andra städer om samarbete.

Det finns stora variationer i arbetssätt mellan stadens verksamheter i EU-frågor och olika internationella samarbeten. Det rör sig från ett aktivt ställningstagande att inte delta i europeiska nätverk eller EU-projekt, till att aktivt söka efter möjligheter till lärande och/eller extern finansiering genom att exempelvis delta i arbetsgrupper inom Eurocities. Förutsättningarna för att kunna delta i nätverk och samarbetsorganisationer samt att driva eller delta i EU-projekt varierar också. Framförallt är det skillnader i ekonomi, personella resurser och projektkompetens som lyfts som orsaker. Men det handlar också om olika verksamheters grunduppdrag och i vilken grad det internationella arbetet är en del av det.

Flertalet av de intervjuade ser behov av ökad central samordning av stadens EU-arbete när det gäller att bistå i att kunna hitta relevant extern finansiering. Flera anser att staden skulle kunna öka EU-finansieringen om verksamheterna fick tillgång till en mer samordnad information, rådgivning och vägledning. Stadsledningskontoret ser att detta behov ligger i linje med den inriktning som kommunstyrelsen gett stadsledningskontoret i 2025 års genomförandeplan för budget om att stötta nämnder och bolagsstyrelser i EU-relaterade frågor, med fokus på EU-finansiering till projekt och verksamhet. Det finns stora skillnader i behov mellan framför allt bolagen och förvaltningarna. Stadsledningskontoret ser därför att det handlar om rådgivning och stöd på en grundläggande nivå. För mer kvalificerad rådgivning, som att skriva och kvalitetsgranska ansökningar, kan det vara ett alternativ att som Malmö stad har gjort, upphandla ett ramavtal med en konsult som kan avropas av verksamheter. Detta är frågor som stadsledningskontoret arbetar vidare med inom ramen för sitt uppdrag.

Översynen visar också att uppföljningen av stadens EU-projekt och olika internationella samarbeten samt hur den uppföljning som görs används, kan vidareutvecklas. Det handlar om användningen av finansiering från EU men också om vilka resultat och effekter detta ger för utvecklingen av stadens verksamheter och hur kunskapen om dessa sprids.

Förslag till förändrad styrning av stadens arbete med EU-relaterade frågor och annat internationellt arbete

Den övergripande styrningen av stadens internationella arbete behöver förtydligas för att bli mer ändamålsenlig. Stadsledningskontoret föreslår därför att kommunfullmäktige fattar beslut om ett övergripande styrdokument i form av en policy för Göteborgs Stads internationella arbete. Vidare föreslår stadsledningskontoret att den ettåriga handlingsplanen för europeisk omvärlds- och intressebevakning som kommunstyrelsen beslutar om ersätts med en långsiktig plan. Därutöver föreslår stadsledningskontoret att ett antal beslut och styrande dokument som tidigare fattats av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen förklaras fullgjorda och avslutas respektive upphör att gälla. I de följande avsnitten beskriver stadsledningskontoret förslagen till övergripande styrning.

Förslag till policy för Göteborgs Stads internationella arbete

För att skapa en tydligare styrning av området föreslår stadsledningskontoret att kommunfullmäktige fattar beslut om ett övergripande styrdokument i form av en policy för internationellt arbete. Förslaget till policy innehåller grundläggande principer som ska ge ramar och en riktning för Göteborgs Stads internationella arbete inklusive EU-arbetet. Stadens internationella arbete omfattar flera delar så som medlemskap i internationella organisationer och nätverk, samarbete med städer i andra länder, projekt med finansiering från EU, internationella besök samt omvärlds- och intressebevakning i EU-relaterade frågor. Förslaget till policy omfattar dock endast de delar som stadsledningskontoret bedömer behöver regleras genom stadenövergripande styrning och som idag inte har en plats i annan befintlig styrning. Det innebär exempelvis att vad som gäller vid olika former av internationella besök inte omfattas av förslaget till policy eftersom detta redan regleras i kommunfullmäktiges arbetsordning.

Förslaget till policy ställer krav på att Göteborgs Stads internationella arbete på ett tydligt sätt ska bidra till stadens politiskt beslutade mål och vara till nytta för Göteborgs Stad. Policyn reglerar vad som gäller kring medlemskap i internationella organisationer, nätverk och samarbeten med andra städer. Ansvarsfördelning för beslut om medlemskap regleras samt att syfte och arbetsformer för medlemskapet ska fastställas och vara en del i

beslutsunderlaget. För att säkerställa relevans och nytta med medlemskap i internationella organisationer och nätverk föreslås också att dessa ska omprövas regelbundet, minst en gång per mandatperiod. Ansvaret för omprövningen ligger på den nämnd eller styrelse som fattat beslut om medlemskap. Formerna för en stadenövergripande uppföljning i frågan behöver vidareutvecklas, exempelvis inom ramen för den sammanställning som i dag görs av stadens medlemskap i internationella organisationer och nätverk.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) kartlägger regelbundet internationella samarbeten. Kartläggningarna visar på en tydligt nedåtgående trend under hela 2000-talet där allt färre kommuner och regioner har vänorter eller kommunala partnerskap. Samarbeten sker istället inom olika tematiska områden snarare än genom formella avtal kommuner emellan. Stadsledningskontoret föreslår att policyn slår fast att staden inte tecknar några nya partnerstads- eller vänortsavtal. Istället gäller att i de fall Göteborgs Stad ingår internationella samarbeten med andra städer så ska det avse ett konkret utbyte inom ett specifikt område med tydlig nytta samt pågå under en bestämd tidsperiod.

Finansiering från EU:s fonder och program utgör möjligheter att stärka stadens utvecklings- och innovationsarbete inom flertalet verksamhetsområden. Förslaget till policy ställer därför krav på att nämnder och bolagsstyrelser ska tillvarata möjligheterna till finansiering från EU. Extern finansiering från nationella myndigheter som Vinnova ska också tillvaratas, men då den föreslagna policyn gäller internationellt arbete är det EU-finansiering som pekas ut här.

När staden bedriver verksamhet med EU-finansiering, deltar i eller driver EU-projekt, ska det finnas en tydlig koppling till verksamhetens behov och en långsiktig plan för att omhänderta projektets resultat i ordinarie verksamhet. För att kunna utveckla stöd till förvaltningar och bolag, samordna och göra analyser av hur staden kan ta del av mer EU-medel så har stadsledningskontoret identifierat ett behov av att ha en övergripande bild av EU-finansierade projekt och ansökningar. Därför föreslås policyn slå fast att kommunstyrelsen ansvarar för att ha en övergripande bild över stadens ansökningar till EU:s program och fonder. Hur formerna för en sådan struktur ska se ut kommer stadsledningskontoret att arbeta vidare med. Ett verktyg kan vara att utgå från LEAR-funktionen och vidareutveckla stadsledningskontorets nyttjande av EU-portalen Funding & Tender.

Stadsledningskontoret föreslår att policyn anger att stadens intressebevakning ska inriktas på policyområden i EU som är av särskilt intresse för Göteborg samt EU-förslag som kan verka begränsande eller möjliggörande för stadens utveckling. Det innebär också att intressebevakningen, förutom gentemot EU:s institutioner, även kan behöva riktas mot den nationella nivån då myndigheter på statlig nivå är med i EU:s lagstiftningsprocess från tillfället då lagförslag initieras till dess att denna ska implementeras på medlemsstatsnivå. Nationella myndigheter är också viktiga då de deltar i utformningen av olika EU-program som är möjliga för finansiering av projekt.

En långsiktig plan för omvärlds- och intressebevakning

Stadsledningskontoret förslår att den ettåriga handlingsplanen för europeisk omvärlds- och intressebevakning, som idag i huvudsak utgör styrning av GEO:s arbete, istället ersätts med en långsiktig plan med tydliga prioriteringar utifrån stadens samlade behov. Planen föreslås gälla för en fyraårsperiod istället för ett år som idag. Detta för att skapa bättre förutsättningar att arbeta mer strategiskt och långsiktigt med de frågor som är av

intresse för Göteborgs Stad. Utifrån planen kan stadsledningskontoret och GEO, men också övriga förvaltningar och bolag vid behov, göra prioriteringar för sitt arbete genom årliga verksamhetsplaner.

Beslut och styrande dokument som kan förklaras avslutade eller upphöra att gälla
Sammanfattningsvis ser stadsledningskontorets att några styrande dokument och beslut som tidigare fattats av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen kan förklaras avslutade eller upphöra att gälla. Det som behöver en fortsatt styrning omhändertas genom den föreslagna policyn och den långsiktiga planen för stadens omvärlds- och intressebevakning. Följande beslut och styrande dokument kan avslutas:

- Kommunfullmäktige 2016-09-08 § 11, Definition av stadens EU-arbete
- Kommunstyrelsen 2017-03-15 § 186, punkt 1 Advisory Board
- Kommunstyrelsen, 2017-03-15 § 186, punkt 2 Uppdrag att ta fram en årlig stadenövergripande handlingsplan för omvärlds- och intressebevakning
- Kommunstyrelsen 2020-09-02 § 693, Påverkansagendan
- Kommunfullmäktige 2021-02-25 § 20, Inriktning för Gothenburg European Office.

Beslut om Definition av stadens EU-arbete (kommunfullmäktige 2016-09-08 § 11)
Stadsledningskontoret ser att förslaget om ett övergripande styrdokument samt en långsiktig plan för stadens arbete med EU-frågor kan omhänderta de delar som behöver en fortsatt styrning efter det att definitionen upphör att gälla. I policyn föreslås bland annat ingå vad som ska gälla kring omvärlds- och intressebevakning samt att möjligheterna till EU-finansiering ska omhändertas.

Beslut om Advisory Board (kommunstyrelsen 2017-03-15 § 186)
Stadsledningskontorets förslag innebär att arbetet med att prioritera omvärlds- och intressebevakningen istället görs i den långsiktiga planen som föreslås ersätta den ettåriga planen. Arbetet med att ta fram planen kan genomföras i samverkan och inom befintliga forum.

Uppdrag att ta fram en årlig stadenövergripande handlingsplan för omvärlds- och intressebevakning (kommunstyrelsen 2017-03-15 § 186)
Uppdraget kan förklaras avslutat i och med beslut om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en långsiktig plan för stadens omvärlds- och intressebevakning. Den långsiktiga planen ersätter den årliga handlingsplanen.

Påverkansagendan (kommunstyrelsen 2020-09-02 § 693)
Den långsiktiga plan för omvärlds- och intressebevakning som stadsledningskontoret föreslår ska tas fram kan utgöra tillräcklig styrning för vad och hur staden ska prioritera i EU-arbetet. Om det i en strategisk fråga finns behov av att tydliggöra Göteborgs Stads ståndpunkt, så kan stadens ställningstagande formuleras i ett särskilt beslut för påverkan i ett tidigt skede i en beslutsprocess. Det kan vara aktuellt om andra beslut så som remissvar i EU-samråd, mål och inriktningar i program och planer eller stadens plan för omvärlds- och intressebevakning inte räcker till för att på ett tydligt sätt redogöra för stadens ståndpunkt i en väsentlig fråga där påverkan bedöms viktig.

Inriktning för Gothenburg European Office (kommunfullmäktige 2021-02-25 § 20)
En övergripande inriktning för GEO:s arbete kan fortsättningsvis fastställas i den långsiktiga planen för stadens omvärlds- och intressebevakning som kommunstyrelsens föreslås ta fram.

Avsluta positionspapper för partnerstadssamarbeten och vänorter

Som en följd av den föreslagna policyns bestämmelser angående partnerstäder och vänorter ser stadsledningskontoret att det är möjligt att avveckla ett antal styrdokument så som positionspapper och inriktningar som rör arbetsformer med dessa städer.

Göteborgs Stad har partnerstadsavtal med Shanghai, Nelson Mandela Bay Municipality, Lyon, Chicago, Xi'an, Tallinn, Rostock, Kiel, Newcastle samt Krakow. Samtliga partnerstadsavtal, med undantag för Nelson Mandela Bay Municipality, är inaktiva vilket innebär att Göteborgs Stad inte uppdaterar några avtal eller tar fram några handlingsplaner för samarbetena (kommunstyrelsen 2020-09-23, § 754). Utbyten med inaktiva partnerstäder kan förekomma och sker då inom respektive bolag och förvaltningars uppdrag. I den tidigare policy och riktlinjer för Göteborgs Stads internationella samarbete som upphävdes 2024 fanns ett krav på att ta fram positionspapper för respektive partnerstadssamarbete. Idag finns ett samlat positionspapper för partnerstäderna Xi'an, Tallinn, Krakow, Rostock, Kiel och Newcastle (kommunstyrelsen 2016-09-07 § 500, redaktionella ändringar på delegation 2023-02-21) samt ett motsvarande för Lyon, benämnt Inriktning för Göteborgs Stads partnerstad Lyon, (kommunstyrelsen 2019-05-08 § 325). När det gäller partnersamarbetet med Chicago beslutade kommunstyrelsen 2016-10-19 § 614 om ett positionspapper. För Nelson Mandela Bay beslutade kommunstyrelsen 2011-12-07 § 742 om ett positionspapper samt att det finns ett avtal om samarbete med Nelson Mandela Bay som löper ut den 31 december 2025. För partnerstaden Shanghai finns inget positionspapper.

Kravet på att ta fram positionspapper finns inte längre och stadsledningskontoret kan konstatera att innehållet i dessa dokument är inaktuellt. Då samarbetena är inaktiva så fyller dokumenten inte heller längre någon funktion. För att förenkla styrningen och minska administrationen föreslår stadsledningskontoret att de positionspapper/inriktningar som finns gällande partnerstäder avslutas. Att avsluta dessa dokument innebär inte att staden upphäver själva partnerstadsrelationen med respektive stad. Det hindrar inte heller att stadens förvaltningar och bolag på olika sätt samarbetar med dessa städer. Förslaget till policy för stadens internationella arbete anger ramar för samarbete med andra städer oavsett om dessa är befintliga partnerstäder eller inte.

Utöver partnerstäder är Göteborgs Stad vänort med Bergen, Åbo och Århus. Huvudinriktningen för samarbetet med vänorterna är det politiska erfarenhetsutbytet på politisk nivå som sker vartannat år. Därutöver kan samarbeten på förvaltnings- och bolagsnivå i vissa frågor förekomma. Stadsledningskontoret föreslår att även det gemensamma positionsappret för vänorterna avslutas då det i delar är inaktuellt. Att avsluta positionsappret innebär, precis som för partnerstäderna, inte att staden upphäver själva vänortsrelationerna. Den föreslagna policyn kan utgöra tillräcklig övergripande styrning i frågan.

Fortsatt utvecklingsarbete

Stadsledningskontoret har noterat i översynen att uppföljning, analys och informationsspridning av EU-relaterat och internationellt samarbete kan utvecklas i såväl förvaltningar och bolag som på en stadenövergripande nivå. Den EU-projektuppföljning som idag görs på en stadenövergripande nivå kan utvecklas så att den omfattar redovisning och analys av resultat, effekter och nyttor men också användas mer i utvecklingsarbetet. Även underlag i budgetarbetet kan utvecklas. Stadsledningskontoret

arbetar vidare med dessa delar inom ramen för kommunstyrelsens uppdrag att leda, samordna och följa upp stadens verksamheter.

Stadsledningskontoret och GEO fortsätter arbetet med att utveckla samarbetet och strukturerna för stadens övergripande EU-arbete. Syftet är att säkerställa en effektiv hantering av inkomna förfrågningar, ärenden med mera. En tydligare struktur ska ge förutsättningar för stadsledningskontoret att stötta staden i frågor om EU-finansiering.

Idag finns olika typer av styrdokument så som inriktning, anvisning och positionspapper som beskriver och ger vägledning för stadens arbete inom ramen för medlemskap i internationella organisationer och nätverk. De nyligen reviderade anvisningarna för dels stadens medlemskap i organisationen ECCAR (kommunstyrelsen 2025-02-05 § 106) dels medlemskapet i organisationen Nordic Safe Cities (kommunstyrelsen 2025-06-11 § 536) ligger i linje med vad som i detta ärende föreslås gälla för medlemskap i internationella organisationer och nätverk. Stadsledningskontoret kommer fortsätta att se över styrning och arbetsformer för medlemskap i internationella organisationer.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret föreslår i ärendet en reviderad övergripande styrning av stadens internationella arbete och EU-arbete då den nuvarande bedöms i delar vara inaktuell och inte funktionell. En övergripande policy med tydliga ramar för arbetet ger, enligt stadsledningskontorets bedömning, ökade förutsättningar att bedriva ett ändamålsenligt internationellt arbete i linje med kommunfullmäktiges beslut och mål samt stadens politiskt beslutade program och långsiktiga planer.

Stadsledningskontoret bedömer att en policy är den nivå på styrdokument som är mest lämplig för reglering av det internationella arbetet. I jämförelse med tidigare styrning på området anser stadsledningskontoret att den föreslagna styrningen förtydligar vad som ska gälla på en övergripande nivå samt förenklar genom färre krav på specifika styrdokument som behöver hållas uppdaterade, vilket i sin tur kan hålla nere mängden administration. Utifrån policyn kan nämnder/förvaltningar och styrelser/bolag utforma arbetet på det sätt som är mest lämpat för den egna verksamheten.

Målsättningen är att policyns krav på att nämnder och styrelser ska tillvarata möjligheterna till extern finansiering från EU på sikt ska leda till att staden, när så bedöms relevant, tar del av mer EU-finansiering än idag för såväl utveckling, innovation som vid investeringar. Behovet av stöd och rådgivning i frågor om EU-finansiering är identifierat i stadsledningskontorets fortsatta utvecklingsarbete.

Stadsledningskontoret bedömer att genom att ersätta den ettåriga handlingsplanen för europeisk omvärlds- och intressebevakning med en plan med längre planeringshorisont och prioriteringar utifrån stadens samlade behov, ges bättre förutsättningar att arbeta mer strategiskt och långsiktigt med de frågor som är av intresse för Göteborgs Stad.

Christina Eide
Direktör Utveckling och hållbarhet

Eva Hessman
Stadsdirektör



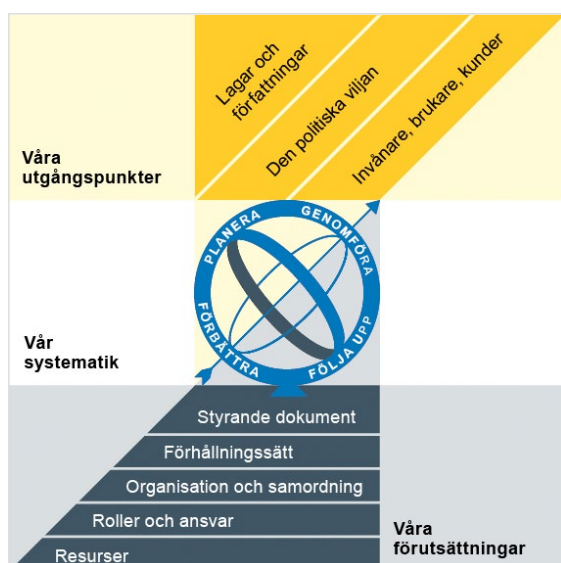
Göteborgs
Stad

Göteborgs Stads policy för internationellt arbete

Reglerande styrande dokument

► Policy
Riktlinje
Regel
Anvisning
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem



Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Gäller för:
Nämnder och
bolagsstyrelser

Diarienummer:
SLK-2025-00027

**Datum och paragraf för
beslutet:**
[Text]

Dokumentsort:
Policy

Giltighetstid:
Tills vidare

Senast reviderad:
[Datum]

Dokumentansvarig:
Stadsledningskontoret
Direktör Utveckling och
hållbarhet

Innehåll

Inledning	4
Syftet med denna policy.....	4
Vem omfattas av policyn.....	4
Bakgrund	4
Koppling till andra styrande dokument	4
Stödjande dokument.....	6
Policy	7

Inledning

Syftet med denna policy

Denna policy beskriver viktiga utgångspunkter och principer som gäller för Göteborgs Stads internationella arbete och EU-arbete.

Vem omfattas av policyn

Denna policy gäller tills vidare för stadens nämnder och bolagsstyrelser.

Bakgrund

I samband med den årliga översynen av stadsövergripande styrande dokument beslutade kommunfullmäktige 2024-02-01 § 23 att den tidigare gällande Policy och riktlinjer för internationellt samarbete i Göteborgs Stad skulle upphöra att gälla då dess principer och bestämmelser till stor del var inaktuella. Under 2024 och 2025 gjordes en översyn av stadens EU-arbete och andra internationella samarbeten. Översynen visade att flera tidigare politiska beslut kopplat till styrningen av stadens EU-arbete och internationella arbete behövde omprövas och revideras. Denna policy anger ramarna för stadens internationella arbete och EU-arbete och omfattar de delar av stadens internationella arbete som inte har en plats i annan styrning.

Koppling till andra styrande dokument

Kommunfullmäktige har antagit ett flertal styrande dokument som i olika grad styr eller påverkar stadens internationella arbete och EU-arbetet. Dessa redovisas i nedanstående tabell.

Styrande dokument	Koppling till denna policy
Arbetsordning för Göteborgs kommunfullmäktige	§ 5 anger presidiets roll vid statsbesök, höga officiella och vissa protokollära besök samt officiella mottagningar. Presidiet representerar staden vid mottagningar på utländska ambassader och konsulat i Göteborg.
Reglemente för Göteborgs Stads kommunstyrelse	Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för stadens internationella samarbete.
Ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB	I kap 2 § 22 regleras att Stadshus AB ansvarar för filialen Gothenburg European Office (GEO). GEO:s huvudsakliga uppgift är att i bred samverkan inom Göteborgs Stad samt med andra aktörer, bedriva omvärlds- och intressebevakning i Bryssel gentemot Europeiska unionens institutioner och

	övriga institutioner, organ, nätverk och organisationer verksamma i Europa.
Ägardirektiv för Business Region Göteborg AB, Göteborgs Hamn AB, Göteborg & Co AB, Liseberg AB, Got Event AB och reglemente för kulturnämnden.	Kommunfullmäktige har i ägardirektiven och reglementet reglerat styrning avseende visst internationellt arbete i olika grad.
Göteborgs Stads riktlinje för remisshantering	Riktlinjen tydliggör att Göteborgs Stad vid externa remisser ska ge ett samlat svar från staden. Vid öppna samråd från EU kan efter bedömning, i undantagsfall, flera svar lämnas.
Göteborgs Stads riktlinje för representation, gåvor, mutor, jäv och bisyssla	Anger bland annat bestämmelser för extern representation som ska ha ett direkt samband med och vara till nytta för verksamheten.
Göteborgs Stads riktlinje för resor och möten i tjänsten	Anger att deltagande som är lokaliserade till annan plats ska ha tydlig anknytning till verksamhetens uppdrag. Antalet deltagare ska noga övervägas. Medarbetare och förtroendevalda företräder hela staden. Digitala möten eftersträvas i så stor utsträckning som möjligt. Bestämmelser finns rörande val av färdmedel.
Göteborgs Stads och miljö- och klimatprogram 2021-2030	Två av programmets strategier har direkt koppling till denna policy. Strategin "Vi arbetar strategiskt med finansiering för ökad takt i omställningen" anger att både medel från nationell nivå och EU-nivå ska sökas aktivt och användas för att bidra till innovation och möjliggöra införandet av nya lösningar. Strategin "Vi agerar som föregångare" omfattar aktivt påverkansarbete på såväl nationell nivå som på EU-nivå.
Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2023-2035	Programmets målbild uttrycker att Göteborg ska vara en internationell förebild för sin samverkansförmåga. En strategi i programmet är att positionera staden som internationellt ledande test- och demomiljö för hållbara lösningar på samhällsutmaningar.
Göteborgs Stads program för destinationsutveckling 2023-2030	Redogör för strategier där samverkan regionalt, nationellt och internationellt behövs för att nå målsättningen i programmet.

Dokument som styr arbetet för medlemskap i internationella organisationer och nätverk

- Göteborgs Stads inriktning för Eurocities
- Anvisning för Göteborgs Stads medlemskap i Nordic Safe Cities
- Göteborgs Stads anvisning för medlemskap i European Coalition of Cities against Racism (ECCAR).
- Positionspapper for ICLEI- Local Governments for Sustainability
- Positionspapper och arbetsplan för Åldersvänliga Göteborg – en del i WHO:s globala nätverk för Agefriendly Cities and Communities

Regionala styrdokument som påverkar stadens internationella arbete

- Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021-2030
- Överenskommelse EU-samverkan inom Göteborgsregionen 2021-2027

Stödjande dokument

Stöd och information om stadens internationella arbete och EU-arbete finns på intranätet.

Policy

Göteborgs Stads internationella arbete ska på ett tydligt sätt bidra till stadens politiskt beslutade mål och vara till nytta för Göteborgs Stad.

- Göteborgs Stad kan vara medlem i internationella organisationer och nätverk för att främja Göteborg Stads intressen. Syfte och arbetsformer för medlemskapen ska fastställas. För att säkerställa relevans och nytta för staden ska medlemskapen omprövas regelbundet, minst en gång per mandatperiod.
- Göteborg Stad har sedan lång tid tillbaka några vänorter samt samarbetsavtal med ett antal partnerstäder. Staden tecknar inga nya vänorts- eller partnerstadsavtal. Om samarbete med städer i andra länder ingås ska det avse ett konkret utbyte inom ett specifikt område med tydlig nytta samt pågå under en bestämd tidsperiod.
- Kommunstyrelsen beslutar om medlemskap i internationella organisationer, nätverk och samarbeten av kommungemensamt intresse.
- Nämnder och bolagsstyrelser beslutar om medlemskap och deltagande i verksamhetsspecifika internationella organisationer, nätverk, samarbeten och EU-projekt.
- Nämnder och bolagsstyrelser ska tillvarata möjligheterna till finansiering från EU.
- När staden bedriver verksamhet med EU-finansiering, deltar i eller driver EU-projekt ska det finnas en tydlig koppling till verksamhetens behov och en långsiktig plan för att omhänderta projektets resultat i ordinarie verksamhet.
- Kommunstyrelsen ansvarar för att ha en övergripande bild över stadens ansökningar till EU:s program och fonder.
- Stadens omvärlds- och intressebevakning ska inriktas på policyområden i EU som är av särskilt intresse för Göteborg Stad samt EU-förslag som kan verka begränsande eller möjliggörande för stadens utveckling.